

РЕЦЕНЗІЯ

на магістерську роботу

«Соціалізація дітей з розладами аутистичного спектру в умовах інклюзивного класу»

магістранта спеціальності 016 «Спеціальна освіта»

Шевчук Тетяни Іванівни

У магістерській роботі Т. Шевчук висвітлено актуальні аспекти соціалізація дітей з аутизмом. У дослідженні чітко витримана основна структура, яка вбирає в себе актуальність, мету і завдання дослідження, об'єкт і предмет роботи, теоретичне та практичне значення, апробацію результатів роботи, три розділи з висновками до них, загальні висновки, список використаних джерел та додатки.

У першому розділі магістерської роботи розкрито теоретичні основи досліджуваної проблеми. Автором встановлено, що соціалізація – це комплексний процес і результат засвоєння й активного відтворення людиною соціально-культурного досвіду (знань, цінностей, норм, моралі, традицій) на основі її діяльності, спілкування і відносин, обов'язковий фактор розвитку особистості. Соціалізація індивіда є складним і довготривалим процесом. Важливими аспектами, які характеризують процес соціалізації є такі її компоненти, як: функції, компоненти, основні етапи, рівні, агенти, фактори і механізми.

За даними Т. Шевчук, інклюзивна освіта – це процес навчання і виховання, при якому всі діти, незалежно від їхніх фізичних, психічних, інтелектуальних та інших особливостей, включені в загальну систему освіти і навчаються за місцем проживання спільно зі своїми нормо-типовими однолітками. Інклюзія передбачає врахування особливих освітніх потреб та забезпечення необхідного спеціального супроводу учнів зазначеної категорії.

У другому розділі описано діагностичні методики, а саме: анкета для батьків «Соціалізація дитини з розладами аутистичного спектру», шкала адаптивної поведінки Вайнленд і методика Р. Калініної «Зробимо разом». Кожна методика має власну систему та свої критерії оцінювання. Для диференціації станів соціалізації дітей з розладами аутистичного спектру Т. Шевчук визначила такі рівні, як: низький (або початковий), середній та достатній.

Третій розділ дослідження присвячений експериментальній перевірці розроблених автором комплексів наочних, практичних і словесних методів роботи з такими дітьми. До цього комплексу ввійшли такі методи, як візуалізація режиму дня, візуалізація плану уроку, наочне підкріплення інструкцій, використання зразків виконання роботи, візуалізація правил

поведінки на уроці, у школі та суспільних місцях, метод «соціальних історій», допомога в переключенні з одного виду діяльності на інший, перенесення засвоєних знань і вмінь у інші сфери життєдіяльності, робота в парах і групі, адаптація усного мовлення, метод навчання виконанню словесних інструкцій, збагачення словникового запасу, навчання відповідати на запитання, адаптація навчальних текстів та інші.

Контрольна перевірка показала позитивний вплив застосування комплексів наочних, практичних і словесних методів соціалізації дітей зазначеної категорії. Було встановлено, що 55,8 % дітей-аутистів ще перебувають на низькому рівні, а 44,2 % аутичних школярів вже мають середній рівень. Впровадження протягом одного року комплексів наочних, практичних і словесних методів соціалізації школярів-аутистів дало змогу зменшити показники низького рівня на 18,6 %, й відповідно збільшити на цей відсоток показники середнього рівня.

Магістерська робота відповідає всім вимогам, що висуваються до робіт цього типу і може бути високо оцінена за умови успішного захисту.

01.11. 2021 р.

Рецензент –

завідувач кафедри спеціальної
та інклюзивної освіти

СумДПУ імені А. С. Макаренка
доктор педагогічних наук, професор

Дегтяренко Т. М.